

ĪPAŠUMA APDROŠINĀŠANAS NOTEIKUMI NR.10 – 05/11

(apstiprināti 2011. gada 7.martā AAS „Baltikums” valdes sēdē, protokols Nr. 6/2011)

1. NOTEIKUMOS LIETOTO TERMINU SKAIDROJUMS

- 1.1. **Apdrošinātājs** – Apdrošināšanas akciju sabiedrība “Baltikums”.
- 1.2. **Apdrošinājumaņēmējs** – fiziska vai juridiska persona, kas noslēdz apdrošināšanas līgumu savā vai citas personas labā.
- 1.3. **Apdrošinātais** – apdrošināšanas polisē norādītā fiziskā vai juridiskā persona, kurai ir apdrošināmā interese un kurai paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa sakarā ar apdrošināšanas gadījuma iestāšanos.
- 1.4. **Apdrošinātais risks** – apdrošināšanas polisē norādītais no Apdrošinātā gribas neatkarīgs notikums, kura iestāšanās iespējama nākotnē.
- 1.5. **Apdrošinājuma summa** – apdrošināšanas līgumā noteikta naudas summa, par kādu ir apdrošināts apdrošināšanas objekts.
- 1.6. **Apdrošināmā interese** – interese neciest zaudējumus, iestājoties apdrošinātajam riskam.
- 1.7. **Apdrošināšanas gadījums** – ar apdrošināto risku cēloņsakarīgi saistīts, no Apdrošinātā gribas neatkarīgs un neparedzēts notikums, kas iestājies apdrošināšanas periodā, un kuram iestājoties paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa atbilstoši apdrošināšanas līgumam.
- 1.8. **Apdrošināšanas atlīdzība** – par apdrošināšanas gadījumu izmaksājamā naudas summa, tās daļa vai nodrošināmie pakalpojumi atbilstoši apdrošināšanas līgumam.
- 1.9. **Apdrošināšanas līgums** – Apdrošinātāja un Apdrošinājumaņēmēja vienošanās par apdrošināšanas nosacījumiem. Apdrošināšanas līgums sastāv no pieteikuma apdrošināšanai, apdrošināšanas polises, kā arī apdrošināšanas polises pielikumiem, grozījumiem, papildinājumiem, par kuriem Apdrošinātājs un Apdrošinājumaņēmējs ir rakstiski vienojušies Apdrošinājuma līguma darbības laikā, un apdrošināšanas noteikumiem.
- 1.10. **Distances apdrošināšanas līgums** – apdrošināšanas līgums, kas noslēgts izmantojot distances saziņas līdzekļus.
- 1.11. **Distances saziņas līdzeklis** – elektronisks saziņas līdzeklis, ar kura palīdzību ir iespējams noslēgt apdrošināšanas līgumu, pusēm neatrodoties klātienē.
- 1.12. **Apdrošināšanas polise** – dokuments, kas apliecina apdrošināšanas līguma noslēgšanu.
- 1.13. **Apdrošināšanas pieteikums** – Apdrošinātāja noteikts dokuments, kuru Apdrošinājumaņēmējs iesniedz Apdrošinātājam, lai informētu to par apdrošināšanas objektiem, faktiem un apstākļiem, kas nepieciešami apdrošinātā riska novērtēšanai.
- 1.14. **Apdrošināšanas prēmija** – apdrošināšanas polisē noteiktais maksājums par apdrošināšanu.
- 1.15. **Kopapdrošināšana** – vairāku apdrošinātāju vienošanās apdrošināt vienu un to pašu apdrošināšanas objektu viena apdrošināšanas līguma ietvaros.
- 1.16. **Pašrisks** – apdrošināšanas polisē norādīta zaudējumu daļa, kas izteikta fiksētā naudas summā vai procentos un kuru, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, sedz Apdrošinātais vai Apdrošinājumaņēmējs. Pašrisks tiek piemērots par katru atsevišķu apdrošināšanas gadījumu.
- 1.17. **Tiesīgais lietotājs** – persona, kas ar apdrošināšanas objekta īpašnieka piekrišanu (uz līguma, vienošanās, pilnvaras vai likuma pamata) lieto un atrodas apdrošināšanas objektā, kā arī Apdrošinātā ģimenes locekļi. Uz Tiesīgo lietotāju attiecas tie paši pienākumi un saistības, kas uzlikti Apdrošinājumaņēmējam un Apdrošinātajam.
- 1.18. **Nolietojums** – objekta vērtības samazināšanās tā nolietošanās, vecuma, samazināto izmantošanas iespēju vai citu apstākļu dēļ. Nolietojumu nosaka apdrošinātājs, pamatojoties uz apdrošināšanas pieteikumā norādītajām ziņām un izmantojot savu metodiku.
- 1.19. **Apdrošināšanas piedāvājums** – piedāvājums, kuru Apdrošinātājs sagatavo, lai informētu Apdrošinājumaņēmēju par apdrošināšanas līguma noteikumiem.
- 1.20. **Apdrošināšanas vieta** – apdrošināšanas polisē norādītā vieta, kur atrodas apdrošināšanas objekts.
- 1.21. **Trešā persona** – jebkura fiziska vai juridiska persona, izņemot Apdrošinājumaņēmēju, Apdrošināto un Tiesīgo lietotāju.
- 1.22. **Mājas manta** – fiziskas personas kustamais īpašums, kas paredzēts ikdienas lietošanai, iedzīve.

2. APDROŠINĀŠANAS OBJEKTS

- 2.1. Apdrošināšanas objekts ir apdrošināšanas līgumā norādītais kustamais un/vai nekustamais īpašums, kas atrodas apdrošināšanas objekta vietā. Saskaņā ar šiem noteikumiem var tikt apdrošināts šāds fizisku un juridisku personu īpašums:
  - 2.1.1. **Nekustamais īpašums** – ēkas, būves, celtnes, dzīvokļi īpašnieku īpašumtiesību apmērā:
    - 2.1.1.1. **ēka** - pastāvīgi saistītas ar zemi ēkas konstrukcijas un iekšējā apdare, celtnes konstruktīvie pamatelementi, kas ir ēkas neatņemamā sastāvdaļa, uzstādīti saskaņā (atbilstoši) ar vispārīgajiem būvnoteikumiem apstiprinātu būvprojektu (tehnisko projektu);

- 2.1.1.2. ēkas konstrukcijas** (konstruktīvie elementi) – pamatu un pagraba konstrukcijas, ārsienas, ieskaitot to apdares materiālus, un iekšējās sienas, starpstāvu pārsegumi, jumts, logi (un to stiklojums ar vienlaidus virsmas laukumu līdz 5,0 kv.m.), ārdurvis, balkoni, kāpnes, lifti, skursteņi, krāsnis, kamīni, inženierkomunikācijas sistēmas, gāzes apgādes sistēmas, ventilācijas sistēmas, elektroinstalācija, kā arī šo inženierkomunikāciju sistēmu iekārtas, kas piestiprinātas pie ēkas konstrukcijas;
- 2.1.1.3. jaunbūve** – ēka būvniecības stadijā līdz tās nodošanai ekspluatācijā, kurā ir pabeigta galveno nesošo konstrukciju (sienas, pārsegumi, jumts, logi, durvis) izbūve. Netiek apdrošināti neiebūvēti un ar jaunbūvi pastāvīgi nesavienoti materiāli;
- 2.1.1.4. dzīvoklis** – visi dzīvokļa konstruktīvie elementi, kas ir šo telpu neatņemamas sastāvdaļas, ieskaitot sienas, starpstāvu pārsegums, logus, durvis, krāsnis, kamīni, gāzes, ūdens un kanalizācijas sistēmas, kā arī citas inženierkomunikācijas, un dzīvokļa iekšējā apdare, ja apdrošināšanas polisē nav norādīts savādāk;
- 2.1.1.5. iekšējā apdare** – sienu un griestu apdare līdz ēkas konstrukcijām, grīdas un neatdalāmi piestiprināti grīdas segumi, durvis, santehnika, iebūvēti gaismas ķermeņi un elektroinstalācijas apdares elementi, telpās iebūvētas ugunsdrošības, apsardzes signalizācijas sistēmas;
- 2.1.1.6. stiklojums** – papildus objekts, ja logu (vitrīnu), durvju, sienu atsevišķa stiklojuma vienlaidus virsmas laukums pārsniedz 5,0 kv.m., kurš atsevišķi jāuzrāda polisē. Ja atsevišķa stiklojuma laukums ir mazāks par 5,0 kv.m., tad tas tiek apdrošināts kopā ar ēku vai dzīvokli un ir iekļauts nekustamā īpašuma objekta apdrošinājuma summā.
- 2.1.2. Kustamais īpašums** – mantas, kas pieder apdrošinātajam vai saistītajām personām vai atrodas šo personu likumīgā valdījumā, t.i. mēbeles, iebūvētās mēbeles, drēbes, preces un materiālu krājumi, iekārtas, inventārs, kas atrodas apdrošināšanas objekta vietā.
- 2.1.1.1.** Kustamais īpašums var tikt apdrošināts saskaņā ar sarakstu pieteikumā (pielikumā), ko Apdrošinājuma ņēmējs ir iesniedzis Apdrošinātajam un kuru Apdrošinātājs piekrita apdrošināt. Šajā gadījumā apdrošināmā kustamā īpašuma (mantas) saraksts ir polises neatņemama sastāvdaļa.
- 2.1.1.2.** Kustamais īpašums (mājas manta) var tikt apdrošināts bez saraksta, neatšifrējot katru mantas vienību, ja vienas mantas iegādes vērtība nepārsniedz LVL 700 (septiņi simti latu). Ja apdrošināšanas līgumā nav atrunāts mantas saraksts, tad tiek pieņemts, ka manta, kuras iegādes vērtība pārsniedz LVL 700 (septiņi simti latu), ir apdrošināta par apdrošinājuma summu LVL 700 (septiņi simti latu), un kustamais īpašums tiks apdrošināts par apdrošināšanas polisē norādīto priekšmetu kopuma apdrošinājuma summu.
- 2.1.1.3.** Juridisko personu kustamais īpašums tiek apdrošināts saskaņā ar grāmatvedības uzskaites datiem.
- 2.2.** Ja apdrošināšanas līgumā nav citas vienošanās, **par apdrošināšanas objektu nav uzskatāms:**
- 2.2.1.** visa veida antenas, reklāmas materiāli, informācijas plāksnes u.tml., kas piestiprinātas vai uzzīmētas uz Apdrošināšanas objekta;
- 2.2.2.** būves un celtnes, kas nav paredzētas ilgstošai ekspluatācijai;
- 2.2.3.** nelikumīgi uzbūvētas vai būvniecības stadijā esošās ēkas, būves un celtnes, kuru būvēšanai nav saņemtas likumā noteiktās atļaujas un saskaņojumi;
- 2.2.4.** avārijas stāvoklī esošās ēkas, būves un celtnes un tajās esošais kustamais īpašums;
- 2.2.5.** neapsaimniekotas un/vai pastāvīgi neapdzīvotas ēkas, būves, celtnes un tajās esošā manta. Par pastāvīgi neapdzīvotām tiek uzskatītas ēkas, būves vai dzīvokļi, kuri nav bijuši apdzīvoti 90 (deviņdesmit) dienas pēc kārtas;
- 2.2.6.** akvāriji, baseini un gaismas kupoli;
- 2.2.7.** bezķermeniskas lietas (dati, informācija u.c.);
- 2.2.8.** žogi, pagalmi un teritoriju segumi;
- 2.2.9.** nojumes un aizsargsienas, kas nav ēku sastāvdaļas;
- 2.2.10.** ārpus apdrošināšanas objekta esošas inženierkomunikācijas, t.i. ārējie cauruļvadi, elektrolīnijas, kabeļi un citas komunikācijas, kas atzarojas no apdrošinātā nekustamā īpašuma līdz maģistrālajam un publiskajam pieslēgumam;
- 2.2.11.** siltumnīcas;
- 2.2.12.** nauda, vērtspapīri, obligācijas;
- 2.2.13.** dokumenti, plāni, akti, rasējumi, manuskripti, zīmējumi;
- 2.2.14.** datu bāzes, kartotēkas;
- 2.2.15.** modeļi, paraugi, maketi, izstāžu eksemplāri;
- 2.2.16.** dārgmetāli un to izstrādājumi, dārgakmeņi un pusdārgakmeņi;
- 2.2.17.** spēļu automāti un naudas maiņas automāti;
- 2.2.18.** kolekcijas, unikāli, antikvāri priekšmeti, mākslas darbi;
- Šo noteikumu nosacījumi atzīst:
- par kolekcijām* – kaut kādu vienveidīgu priekšmetu (pastmarku, atklātņu, kalendāru, etiķešu, monētu u.c.) sakopojumi, kam ir zinātniska, vēsturiska vai mākslinieciska nozīme, vai, kas sakopoti amatierisma mērķiem;
- par antikvāriem* – līdz 1941. gadam izgatavoti priekšmeti (gleznas, grafika, keramika, porcelāns, stikls, paklāji, mēbeles, mūzikas instrumenti, grāmatas u.c.), kam ir liela mākslinieciska, vēsturiska vai citāda vērtība;
- 2.2.19.** diski, disketes un citi informācijas nesēji;
- 2.2.20.** ieroči un munīcija;

- 2.2.21. Latvijas Republikā noteiktā kārtībā reģistrācijai pakļauti motorizēti sauszemes, ūdens un gaisa transporta līdzekļi, kā arī traktortehnika;
- 2.2.22. sējumi, stādījumi, dzīvnieki un meži;
- 2.2.23. transportlīdzekļa salonā vai bagāžas nodalījumā esoša manta.

3. APDROŠINĀŠANAS RISKI

- 3.1. Apdrošināti ir tikai tie riski, kuri norādīti apdrošināšanas polisē.
- 3.2. Apdrošināšanas objektu var apdrošināt pret zaudējumiem un bojājumiem, ko izraisījuši tādi **standarta riski** kā:
  - 3.2.1. **Uguns risks** – uguns risks kompleksi ietver ugunsgrēka, eksplozijas, zibens spēriena un pilotējamu lidaparātu, atsevišķu priekšmetu no tiem krišanas riskus.
    - 3.2.1.1. **Ugunsgrēks** – degšana ar atklātu liesmu, kas radusies tai neparedzētā vietā vai arī atstājusi tai paredzēto vietu un spējīga izplatīties patstāvīgi kā, rezultātā apdrošinātajam objektam radīts kaitējums.
    - 3.2.1.2. **Zibens spēriens** – tieša zibens iedarbība uz apdrošināšanas objektu.
    - 3.2.1.3. **Eksplozija (sprādziens)** – pēkšņa, ārdošā spiediena spēka izpausme, kas radusies gāzes vai tvaiku izplešanās rezultātā, kad tvertnes (katla, cauruļvadu u.c.) sienas tiek sagrautas tādā mērā, ka notikusi diferenciālā spiediena izlīdzināšanās tvertnes iekšpusē un ārpusē.
    - 3.2.1.4. **Lidaparātu, atsevišķu priekšmetu no tiem krišana** – to tieša uzkrišana apdrošināšanas objektam, neatkarīgi no tā, vai šis notikums ir vai nav izraisījis ugunsgrēku.
  - 3.2.2. **Vētra, krusa**
    - 3.2.2.1. **Vētra** - stiprs postošs vējš vai vēja brāzmas, kuru ātrums nav mazāks par 17,2 metriem sekundē, un kura dēļ ir radušies zaudējumi apdrošināšanas objektam. Ja šo vēja ātrumu nevar noteikt konkrētā vietā, tad Apdrošinājumaņēmējam un/vai Apdrošinātajam jāpierāda, ka kaitējums apdrošināšanas objektam varēja rasties tikai vētras rezultātā. Tiek atlīdzināti arī zaudējumi, kas radušies vētras iedarbības rezultātā, krītot ēkām, kokiem, citiem priekšmetiem uz apdrošināšanas objektu.
    - 3.2.2.2. **Krusa** – dažādas formas, lieluma un svara ledus gabali, kas nokrīt no atmosfēras slāņiem uz apdrošināšanas objekta un tādējādi izraisa tā bojāeju vai bojājumus.
  - 3.2.3. **Ūdens noplūde** – apdrošināšanas objektam nodarītie kaitējumi šķidruma vai tvaika noplūdes rezultātā, tam izplūstot no ūdensapgādes, kanalizācijas, apkures, lietus notekūdeņu un pretugunsgrēka sistēmām, to pēkšņas un neparedzētas sabojāšanās, avārijas rezultātā. Kā arī vienu reizi apdrošināšanas līguma darbības laikā tiek atlīdzināti zaudējumi, kurus izraisījuši trešās personas darbības vai bezdarbības dēļ notikusi šķidruma vai tvaika noplūde. Vienu reizi apdrošināšanas līguma darbības laikā tiek atlīdzināti arī zaudējumi par šķidruma vai tvaika noplūdes riskiem, kas notikuši pastāvīgi apdzīvota apdrošināšanas objekta cauruļvadu aizsalšanas un tai sekojošu cauruļvadu plīsumu dēļ, ar noteikumu, ka tika ievērotas to lietošanas tehnisko režīmu normas atbilstoši klimatiskajiem apstākļiem.
  - 3.2.4. **Sadursme** – krītošu priekšmetu vai sauszemes transporta līdzekļa tiešs trieciens apdrošināšanas objektam trešās personas darbības dēļ.
  - 3.2.5. **Trešo personu prettiesiska rīcība** – jebkurš ar nolūku veikts tiešs apdrošināšanas objekta bojājums vai tā iznīcināšana trešo personu prettiesiskās darbības rezultātā (vandālisms).
  - 3.2.6. **Zādzība ar ielausanos, laupīšana**
    - 3.2.6.1. **Zādzība ar ielausanos** – nelikumīga apdrošināšanas objekta piesavināšanās, tam atrodoties apdrošināšanas objekta vietā, nelikumīgi iekļūstot apdrošināšanas objekta vietā izmantojot mūķizerus, viltotas atslēgas vai citus tehniskus līdzekļus (instrumentus), kā arī uzlaužot konstruktīvos elementus ēkai un/vai telpām, ja tas fiksēts Valsts tiesībsargājošās institūcijās. Tiek atlīdzināti arī zaudējumi, kas radušies apdrošināšanas objektam no personu darbības – vandālisma, ja tas noticis veicot zādzību.
    - 3.2.6.2. **Laupīšana** – apdrošināšanas objekta atklāta piesavināšanās, kas notikusi apdrošināšanas objekta vietā ar draudu un/vai vardarbību pielietošanu un ir bīstama dzīvībai vai veselībai, ja tas fiksēts Valsts tiesībsargājošās institūcijās. Tiek atlīdzināti arī zaudējumi, kas radušies apdrošināšanas objektam no personu darbības – vandālisma, ja tas noticis, veicot laupīšanu.
- 3.3. Apdrošināšanas objektu var apdrošināt pret zaudējumiem un bojājumiem, ko izraisījuši tādi **papildus riski** kā:
  - 3.3.1. **Dūmi** – uguns riska iestāšanās rezultātā radies uguns blakusprodukts, kurš radījis kaitējumu apdrošināšanas objektam.
  - 3.3.2. **Plūdi** - teritorijas applūšana ar ūdeni, kas pārgājis pāri ūdens tilpņu vai atklāto ūdens baseinu robežām, izrāvies no aizsprostojumiem, dambjiem vai krastiem, ja attiecīgi meteoroloģiskie apstākļi fiksēti kompetentās valsts institūcijās, kā rezultātā apdrošināšanas objektam tiek nodarīti bojājumi.
  - 3.3.3. **Nepārtraukta snigšana** – nepārtraukta un intensīva sniega slāņa palielināšanās vismaz par 100 mm 12 stundu laikā, kā rezultātā sniega svars izraisījis apdrošināšanas objekta jumta pārseguma vai ēku balstošās konstrukcijas bojājumus.
  - 3.3.4. **Ūdens noplūde no stacionārām ugunsdzēsības sistēmām** – ūdens radītie zaudējumi apdrošināšanas objektam, tam izplūstot no apdrošināšanas objekta stacionāro uguns dzēsšanas sistēmu sprinkleriem un ventiļiem, to neparedzētas ieslēgšanās gadījumā.

- 3.3.5. Zemestrīce** – Zemes garozas svārstības, kas pēc Rihtera skalas ir vismaz 4 balles stipra vai pēc starptautiskās satricinājumu mērījumu skalas MSK-64 ir vismaz 5 balles stipra, kas izraisījušas apdrošināšanas objekta bojājumus. Zemes garozas svārstību stiprumu apstiprina kompetenta valsts institūcija.
- 3.3.6. Mājokļa aizvietošana** (privātpersonām) – dokumentāli pierādāmi mājokļa īres izdevumi, kas radušies Apdrošinātajam, kad Apdrošinātā vai viņa ģimenes locekļu pastāvīgi apdzīvotais nekustamais īpašums apdrošināšanas risku iestāšanās rezultātā ir kļuvis nepiemērots dzīvošanai.
- 3.3.6.1.** Apdrošinātājs kompensē mājokļa īres izdevumus saskaņā ar notariāli apstiprinātu īres līgumu. Apdrošinātajam ir pienākums pirms īres līguma noslēgšanas ar Apdrošinātāju rakstiski saskaņot īres līguma priekšmetu un summu.
- 3.3.6.2.** Maksimāla atlīdzināmā summa ir LVL 10,- dienā vai LVL 300,- mēnesī. Īres izdevumi tiek atlīdzināti par laika posmu no lēmuma par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu pieņemšanas dienas līdz brīdim, kad ir atjaunots bojātais apdrošināšanas objekts vai izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība naudā, bet ne ilgāk par 6 mēnešiem.
- 3.3.6.3.** Par mājokļa aizvietošanu netiek atlīdzināta soda un kavējuma nauda, līgumsodi un citas sankcijas, maksa par pakalpojumiem un izdevumi par kustamo lietu nomu/ īri.
- 3.4. Glābšanas izdevumi**
- 3.4.1.** Papildus apdrošinātajiem riskiem Apdrošinātājs sedz ar apdrošināšanas gadījumu saistītus un pamatotus izdevumus par drupu novākšanas un apdrošināšanas vietas atīrīšanas darbiem līdz 10 % (desmit procenti) no nekustamā īpašuma apdrošinājuma summas, ja apdrošināšanas līgumā nav noteikts citādi, taču kopējā apdrošināšanas atlīdzības summa nevar pārsniegt apdrošināšanas līgumā norādīto apdrošināšanas objekta apdrošinājuma summu.
- 3.4.2.** Apdrošinātājs atlīdzina pieteiktos un pierādāmos Apdrošinātā izdevumus, kas radušies sakarā ar neatliekamiem zaudējumu vai bojājumu novēršanas un to samazināšanas pasākumiem, kuri veikti pēc Apdrošinātāja iniciatīvas vai Apdrošinātāja pieprasījuma, pat tajos gadījumos, ja šie pasākumi nav bijuši sekmīgi, taču ne vairāk kā 10 % no nekustamā īpašuma apdrošinājuma summas.

4. ĪPAŠIE NOSACĪJUMI UN IZŅĒMUMI

- 4.1. Ugunsgrēka riska** iestāšanās gadījumā netiek atlīdzināti zaudējumi, kas radušies:
- 4.1.1.** pašai zedēšanās, rūgšanas, sapūšanas vai citu apdrošināto priekšmetu dabīgo īpašību rezultātā;
- 4.1.2.** ja Apdrošināšanas objekta elektrosistēma, tai skaitā tīkla aizsardzības automāts, neatbilst tīkla spriegumam, vai pielāgoti, neievērojot to lietošanas un ugunsdrošības noteikumus;
- 4.1.3.** elektriskās strāvas iedarbības rezultātā ar dzirksteļošanu vai bez tās (piemēram, pārsniegts strāvas stiprums/spriegums, izolācijas nepilnības, īsslēgums, starptinumums, korpusa un zemes slēguma rezultāts, nekvalitatīva kontakta, mērierīču, regulējošo vai drošības ierīču bojājums), ja tas nav izraisījis tālāk sekojošu ugunsgrēku;
- 4.1.4.** apdrošināšanas objektam apsvilstot, ja tas nav noticis ugunsgrēka rezultātā;
- 4.1.5.** zaudējumi, kas nav radušies ugunsgrēka rezultātā, t.i. Apdrošinājuma ņēmējam, Apdrošinātajam, Tiesīgajam lietotājam vai jebkurai citai personai to uzdevumā veicot apdrošinātā objekta (vai tā daļu) apstrādi ar uguni vai tā uzsildi (t.sk. žāvēšana, vārīšana, gludināšana, karstā apstrāde vai materiālu kausēšana, un tamlīdzīgi procesi), kā arī izmantojot priekšmetus, caur kuriem vai kuros rodas, izplatās, tiek vadīta lietderīgā uguns vai siltums;
- 4.1.6.** par transportlīdzekļiem, specializētai tehnikai radītajiem bojājumiem, ja zaudējumi radušies ugunsgrēka rezultātā, ko izraisījis īssavienojums tajos;
- 4.1.7.** pārkāršanas, sakušanas vai gruzdēšanas dēļ, ja tos nav izraisījuši apdrošinātie riski;
- 4.1.8.** apdrošināšanas objektā esošo degvielu, viegli uzliesmojošo vai pašai zedēšanās vielu, veikto ķīmisko vai fizisko eksperimentu dēļ.
- 4.2. Zibens spēriena riska** iestāšanās gadījumā netiek atlīdzināti zaudējumi par elektroiekārtām radītajiem bojājumiem, kuru cēlonis ir pārspriegums elektroapgādes sistēmā vai magnētiskais lauks.
- 4.3. Eksplozijas (sprādziena) riska** iestāšanās gadījumā netiek atlīdzināti zaudējumi:
- 4.3.1.** kas radušies zemāka par atmosfēras spiediena rezultātā;
- 4.3.2.** kas radušies apkures sistēmai nepiemērota kurināmā izmantošanas dēļ;
- 4.3.3.** pārkāršanas, sakušanas vai gruzdēšanas dēļ, ja tos nav izraisījuši apdrošinātie riski;
- 4.3.4.** iekšdedzes dzinējiem vai iekārtām, kas radušies dzinēja vai iekārtas iekšējās eksplozijas rezultātā;
- 4.3.5.** apdrošināšanas objektam spridzekļu, degvielu un sprāgstvielu (dinamīts u.tml.) iedarbības rezultātā, ja vien tas nav atsevišķi atrunāts apdrošināšanas līgumā;
- 4.3.6.** slēgtiem, spiedienizturīgiem rezervuāriem, iekārtām, katliem, caurulēm un tvertnēm, kurus izraisījusi to iekšēja eksplozija iekšēja spiediena rezultātā;
- 4.4. Vētras, krusas riska** iestāšanās gadījumā netiek atlīdzināti zaudējumi:
- 4.4.1.** ar vētras radītu paisumu, lavīnām, plūdiem, viļņiem, ledus kustību, sniega vai ledus svaru;
- 4.4.2.** iekļūstot lietum, krusai, sniegam vai dubļiem pa neaizvērtiem logiem vai citām atverēm, ja tās nav radušās vētras rezultātā;
- 4.4.3.** ēkas ārpusē novietotam īpašumam (piemēram, izkārtņēm, apgaismes stabiem, lukturiem, nojumēm, antenām), elektropārvades līnijām, ieskaitot stabus un mastus, kā arī žogiem, ja vien tie nav apdrošināti atsevišķi.

4.5. Ūdens noplūdes riska iestāšanās gadījumā netiek atlīdzināti zaudējumi:

- 4.5.1. kas radušies ar gruntsūdeņiem, stāvošiem vai tekošiem ūdeņiem, plūdiem, atmosfēras nokrišņiem vai nosprostojot ūdens straumi;
- 4.5.2. kas radušies no pretugungrēka sistēmas, tās pēkšņas ieslēgšanās rezultātā, ja to ir izraisījusi augsta temperatūra ugungrēka gadījumā vai dūmi no jebkāda avota;
- 4.5.3. montējot, demontējot, remontējot, testējot vai mainot ūdensapgādes, kanalizācijas, apkures un pretugungrēka sistēmas vai to elementus apdrošināšanas objekta vietā;
- 4.5.4. kustamajam īpašumam pagrabos un citās padziļinātās telpās, tam neatrodoties vismaz 20 cm virs grīdas;
- 4.5.5. precēm, ja tās neatrodas uz cieta paliktņa vismaz 10 cm virs grīdas līmeņa;
- 4.5.6. no ūdensapgādes, kanalizācijas, apkures, lietus notekūdeņu un pretugungrēka sistēmām un to elementiem, kuri atrodas neapsildāmās telpās un sala laikā nav atslēgti un atbrīvoti no ūdens;
- 4.5.7. kanalizācijas cauruļvada vai lietus ūdens notekcaurules aizsērēšanas rezultātā, ja šis aizsērējums ir radies Apdrošinājumaņēmēja, Apdrošinātā vai apdrošinātā objekta Tiesīgā lietotāja bezdarbības vai nolaidības rezultātā;
- 4.5.8. kuri radušies ūdensapgādes, kanalizācijas, apkures, lietus notekūdeņu un pretugungrēka sistēmu ekspluatācijas termiņu un noteikumu neievērošanas rezultātā;
- 4.5.9. lietus vai sniega kušanas ūdens iekļūšanas apdrošināšanas objekta vietā vai apdrošināšanas objektā no jumta, logiem, durvīm, ēkas šuvēm un konstrukcijām vai notekcaurulēm;
- 4.5.10. kondensāta uzkrāšanās rezultātā;
- 4.5.11. no inženierkomunikāciju ūdens sūcēm, izņemot gadījumus, ja tās radušās avārijas rezultātā;
- 4.5.12. dzesēšanas šķidrums pēkšņas noplūdes rezultātā, ja vien to nav izraisījuši apdrošinātie riski;
- 4.5.13. ko izraisījis ūdens, kas izplūdis no akvārijiem, vannām, dušas kabīnēm, izlietnēm un baseiniem;
- 4.5.14. kas radušies ūdensapgādes un apkures sistēmās spiediena svārstību dēļ, apkures un ūdensapgādes nepareizas ekspluatācijas rezultātā.

4.6. Sadursmes riska iestāšanās gadījumā netiek atlīdzināti zaudējumi, kuri radīti:

- 4.6.1. Apdrošinājumaņēmēja, Apdrošinātā, Tiesīgā lietotāja vai jebkuras citas personas, kas darbojas to uzdevumā, darbības rezultātā, kas bija par iemeslu priekšmetu krišanai uz apdrošināšanas objektu;
- 4.6.2. ar transporta līdzekli, ko vadījis Apdrošinājumaņēmējs, Apdrošinātais, Tiesīgais lietotājs vai jebkura cita persona, kura rīkojas to uzdevumā;
- 4.6.3. žogiem un ceļiem, ja apdrošināšanas līgumā nav noteikts savādāk.

4.7. Trešo personu prettiesiskas rīcības riska iestāšanās gadījumā netiek atlīdzināti zaudējumi, kuri radīti:

- 4.7.1. darbības vai bezdarbības rezultātā ar Apdrošinājumaņēmēja, Apdrošinātā vai Tiesīgā lietotāja ziņu, kas bija par iemeslu nodarītajiem zaudējumiem;
- 4.7.2. personas, kurai ir uzticēts rūpēties par apdrošināšanas objektu, darbības vai bezdarbības rezultātā;
- 4.7.3. zādžības vai laupīšanas rezultātā;
- 4.7.4. elektroniskām datu bāzēm un datorprogrammu nodrošinājumiem.

4.8. Zādžības ar ielausānos, laupīšanas risku iestāšanās gadījumā netiek atlīdzināti zaudējumi:

- 4.8.1. ja apdrošināšanas pieteikumā atzīmētā signalizācijas sistēma nav bijusi darba kārtībā, vai nav bijusi ieslēgta, kad apdrošināšanas objekts bijis atstāts bez uzraudzības;
- 4.8.2. kuri radušies ar zādžību bez ielausānos;
- 4.8.3. kurus radījuši Apdrošinājumaņēmēja vai Apdrošinātā darbinieki, ģimenes locekļi vai citas personas, kurām ar Apdrošinājumaņēmēju vai Apdrošināto ir kopīga saimniecība;
- 4.8.4. kuri radušies krāpšanas, piesavināšanās, izspiešanas u.tml. darbību rezultātā;
- 4.8.5. kuri radīti īpašumam, kas atrodas ārpus apdrošināšanas objekta (uz jumta, uz fasādes, piemājas teritorijā), ja apdrošināšanas līgumā nav noteikts citādi.

4.9. Dūmu riska iestāšanās gadījumā netiek atlīdzināti zaudējumi, kuri radušies dūmiem izkļūstot no apkures, vārīšanas, žāvēšanas, cepšanas un citām iekārtām.

4.10. Plūdu riska iestāšanās gadījumā netiek atlīdzināti zaudējumi, kuri radušies:

- 4.10.1. gruntsūdeņu līmeņa paaugstināšanās rezultātā, pat ja to ir radījusi ūdens līmeņa pacelšanās atklātos ūdens baseinos;
- 4.10.2. paredzamo plūdu rezultātā, ja apdrošināšanas vietā plūdi notiek biežāk kā vienu reizi **piecos** gados.

4.11. Nepārtrauktas snigšanas riska iestāšanās gadījumā netiek atlīdzināti zaudējumi:

- 4.11.1. ēkām, kuras netiek pastāvīgi apdzīvotas vai apsaimniekotas;
- 4.11.2. kas radušies sniega vai ledus sasalšanas vai kušanas rezultātā;
- 4.11.3. kas radušies ārpus ēkas izvietotām konstrukcijām (izkārtnēm, nojumēm u.tml.) sniega vai ledus uzkrāšanās rezultātā;
- 4.11.4. ja Apdrošinājumaņēmējs, Apdrošinātais vai Tiesīgais lietotājs nav nodrošinājis ēku jumtu attīrīšanu no sniega, ja sniega smagums pārsniedz jumta struktūras izturības spēju;

- 4.11.5.** iekļūstot lietum, krusai, sniegam vai dubļiem pa neaizvērtiem logiem vai citām atverēm, tai skaitā ūdens iekļūšana caur jumtu, terasēm, notekcaurulēm vai sienām, ja atveres nav radušās nepārtrauktas snigšanas rezultātā.
- 4.12. Ūdens noplūdes no stacionārām ugunsdzēsības sistēmām riska** iestāšanās gadījumā netiek atlīdzināti zaudējumi:
- 4.12.1.** par stacionārai ugunsdzēsības sistēmai radītiem bojājumiem;
  - 4.12.2.** kuri radušies stacionārās ugunsdzēsības sistēmas testēšanas, pārslodzes vai spiediena izmaiņu rezultātā;
  - 4.12.3.** kuri radušies ēku, iekārtu un stacionāro ugunsdzēsības sistēmu pārbūves un remonta darbu rezultātā.
- 4.13. Apdrošinātais neizmaksā apdrošināšanas atlīdzību par zaudējumiem**, kas radušies:
- 4.13.1.** kodolsprādziena, radiācijas vai radioaktīvā piesārņojuma iedarbības rezultātā;
  - 4.13.2.** karu, invāziju, ārvalstu ienaidnieka darbību, kara darbību (ar vai bez kara pieteikšanas), pilsoņu karu, dumpju, streiku, sacelšanos, nemieru, revolūciju, militāra vai uzurpētas varas sacelšanās, kara stāvokļa, marodierisma, vardarbības, vandālisma vai sabotāžas rezultātā;
  - 4.13.3.** terora aktu, kas izpaužas kā spēka un vardarbības pielietošana vai draudi to pielietot no jebkuras personas vai personu grupas, kas rīkojas vienatnē vai saistībā ar kādu organizāciju vai valdību vai tās vārdā, kas tiek darīts politisko, reliģisko, ideoloģisko vai etnisko iemeslu dēļ un kas sevī iekļauj nodomu ietekmēt valdību vai apdraudēt sabiedrību vai kādu tās daļu rezultātā. Netiek atlīdzināti zaudējumi, kas radušies sakarā ar terora aktu novēršanas pasākumiem;
  - 4.13.4.** konfiskācijas, aresta un to seku rezultātā;
  - 4.13.5.** nodiluma, nolietojuma, atmosfēras iedarbības vai citu līdzīgu procesu dēļ;
  - 4.13.6.** sausās un mitrās puves, sēnīšu vai baktēriju, insektu, tārpu un grauzēju iedarbības rezultātā;
  - 4.13.7.** no būvju vai to daļu nogrūvuma vai avārijas stāvokļa dēļ, ja tas nav noticis apdrošināšanas gadījuma iestāšanās rezultātā;
  - 4.13.8.** sakarā ar stiklojuma virsmas bojājumiem, kuri nav visā stikla biezumā;
  - 4.13.9.** ja nav veikti pasākumi pret citu personu iekļūšanu apdrošināšanas vietā (nav noslēgtas durvis, aizvērti logi u. tml.), kā arī telpu un teritorijas, kurās atrodas apdrošināšanas objekts, atslēgas vai pats apdrošināšanas objekts iedots personai, kura pēc tam izdarījusi prettiesisku darbību;
  - 4.13.10.** Apdrošinājumaņēmēja, Apdrošinātā vai Tiesīgā lietotāja pakļautībā uz līguma vai mutiskas vienošanās pamata esošo darbinieku rupjas neuzmanības, ļauna nolūka vai prettiesiskas darbības dēļ;
  - 4.13.11.** uz līguma pamata lietošanā nodotam apdrošināšanas objektam, nomnieka vai citu personu, kas lieto šo īpašumu kopā ar nomnieku, darbības vai bezdarbības rezultātā, ja apdrošināšanas līgumā nav noteikts citādi;
  - 4.13.12.** apdrošinātajam kustamajam īpašumam glabājoties ārpus apdrošināšanas polisē norādītās ēkas, dzīvokļa, neiežogotā teritorijā vai īpašumam neparedzētā vietā, ja vien to neparedz apdrošinātā īpašuma izmantošanas specifika un par to atsevišķi norādīts apdrošināšanas polisē;
  - 4.13.13.** ja apdrošinātā riska iestāšanās faktu un zaudējumu rašanās cēloņus, likumā noteiktajā kārtībā neapstiprina kompetenta iestāde, kuras pienākumos ietilpst attiecīgā negadījuma fiksēšana, izmeklēšana un pārbaude (policija, ugunsdzēsības un glābšanas dienests, valsts hidrometeoroloģiskais dienests u.c.);
  - 4.13.14.** ja Apdrošinājumaņēmējs, Apdrošinātais vai Tiesīgais lietotājs noteiktā termiņā nepieteica, lai gan tas bija iespējams, Apdrošinātajam par apdrošinātā riska iestāšanos;
  - 4.13.15.** ja nav iespējams noteikt apdrošināšanas gadījuma faktu, iemeslus un apstākļus, kā arī zaudējuma apmēru;
  - 4.13.16.** kā sekas apdrošināšanas gadījumam (piemēram, negūtā peļņa, civiltiesiskā atbildība utt.);
  - 4.13.17.** Apdrošinājumaņēmējam, Apdrošinātajam, viņu darbiniekiem, apdrošinātā objekta īpašniekiem, lietotājiem, pilnvarotajām personām un to ģimenes locekļiem, neievērojot Latvijas Republikas likumos noteiktās prasības attiecībā uz eksplozīvdrošību, ugunsdrošību, u.c. ekspluatācijas noteikumus un būvniecības normas, un citus kompetentu valsts institūciju izdotos normatīvos aktus par ugunsdrošību, kā arī gadījumos, kad Apdrošinājumaņēmējs, Apdrošinātais vai Tiesīgie lietotāji nekavējoties nenovērs apsekošanas priekšrakstos uzrādītos trūkumus;
  - 4.13.18.** padotās strāvas vai citu komunālo pakalpojumu pārtraukumu rezultātā;
  - 4.13.19.** apdrošināšanas objekta konstrukciju nepilnības, trūkumu, nepareizas vai neatbilstošas ekspluatācijas un uzturēšanas rezultātā, kā arī projektēšanas un celtniecības defektu dēļ;
  - 4.13.20.** apdrošināšanas objekta remontēšanas, testēšanas vai regulēšanas rezultātā;
  - 4.13.21.** par papildus izdevumiem apdrošināšanas objekta pārveidošanai vai uzlabošanai;
  - 4.13.22.** par izdevumiem, kas saistīti ar īslaicīgu remontu vai palīgremontu, par darbu izpildes vai materiālu piegādes steidzamību;
  - 4.13.23.** par tirgus vērtības zudumiem.

5. APDROŠINĀŠANAS LĪGUMA NOSLĒGŠANA, TĀ DARBĪBAS LAIKS UN IZBEIGŠANA

- 5.1.** Apdrošināšanas līgumu noslēdz, pamatojoties uz Apdrošinājumaņēmēja rakstveida, Apdrošinātāja noteiktas formas, pieteikumu. Pieteikumā jāietver visa nepieciešamā informācija par apdrošināšanas objektu, kas nepieciešama

- apdrošināšanas riska iestāšanās iespējamības izvērtēšanai. Apdrošinājuma ņēmējs ir atbildīgs par sniegtās informācijas patiesumu.
- 5.2.** Apdrošinājuma ņēmējam pēc Apdrošinātāja pieprasījuma līdz apdrošināšanas līguma noslēgšanai ir jāuzrāda Apdrošinātā īpašumtiesību vai citu tiesību uz apdrošināmo objektu apliecinošs dokuments, kā arī Apdrošinājuma ņēmēja identifikāciju apliecinošs dokuments.
  - 5.3.** Pēc apdrošināšanas pieteikuma saņemšanas Apdrošinātājs var veikt īpašuma apskati un izstrādāt rekomendācijas, kas pēc rakstveida saskaņošanas ar Apdrošinājuma ņēmēju kļūst tam obligātas. Norādei par minēto rekomendāciju esamību ir jābūt ierakstītai apdrošināšanas polisē vai tās pielikumos.
  - 5.4.** Apdrošinātājam ir tiesības veikt apdrošinātā objekta apskati jebkurā ar Apdrošinājuma ņēmēju saskaņotā laikā.
  - 5.5.** Apdrošināšanas polise, kas noformēta kā elektronisks dokuments vai elektroniska izdrukā, ir apstiprināta ar VAS „Latvijas Pasts” nodrošinātu laika zīmogu. Apdrošinājuma ņēmēja paraksta neesamība uz apdrošināšanas polises neietekmē tās spēkā esamību. Apdrošinājuma ņēmējs savu piekrišanu apdrošināšanas līguma noslēgšanai izsaka, veicot apdrošināšanas prēmijas samaksu.
  - 5.6.** Ja apdrošināšanas līgums ir noslēgts ar distances saziņas līdzekļu starpniecību:
    - 5.6.1.** un ja apdrošināšanas periods ir mazāks par vienu mēnesi, tad Apdrošinājuma ņēmējs nevar izmantot 2004.gada 21.decembra Ministru kabineta noteikumos Nr.1037 „Noteikumi par distances līgumu par finanšu pakalpojumu sniegšanu” paredzētās atteikuma tiesības;
    - 5.6.2.** un ja apdrošināšanas periods ir garāks par vienu mēnesi, tad Apdrošinājuma ņēmējs var izmantot atteikuma tiesības, t.i., 14 dienu laikā no apdrošināšanas līguma noslēgšanas dienas Apdrošinājuma ņēmējs var atkāpties no noslēgtā apdrošināšanas līguma, nosūtot rakstveida atteikumu Apdrošinātājam. Šādā gadījumā apdrošināšanas līgums zaudē spēku Apdrošinājuma ņēmēja atteikuma nosūtīšanas dienā.
  - 5.7.** Apdrošinājuma ņēmējs saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7. pantu piekrīt un atļauj apstrādāt savus personas datus, kas nepieciešami apdrošināšanas līguma noslēgšanai, ar to saprotot – jebkuras ar personas datiem veiktās darbības, ieskaitot datu vākšanu, reģistrēšanu, ievadīšanu, glabāšanu, sakārtošanu, pārveidošanu, izmantošanu, nodošanu, pārraidīšanu un izpaušanu, bloķēšanu vai dzēšanu. Apdrošinātājam ir tiesības iegūt informāciju un saņemt personas datus no trešajām personām, ja tas ir nepieciešams apdrošināšanas līguma saistību izpildei.
  - 5.8.** Apdrošinātājs un Apdrošinājuma ņēmējs nepieciešamības gadījumā var vienoties par apdrošināšanas līguma īpašiem nosacījumiem, kas tiek fiksēti apdrošināšanas polisē vai tās pielikumā.
  - 5.9.** Apdrošināšanas līguma termiņu nosaka līgumslēdzējpusēm vienojoties, un tas nedrīkst būt ilgāks par termiņu, kā tas noteikts likumā „Par apdrošināšanas līgumu”.
  - 5.10.** Apdrošināšanas prēmiju aprēķina Apdrošinātājs un tā jāsamaksā apdrošināšanas līgumā noteiktajos termiņos, apmērā un kārtībā.
  - 5.11.** Apdrošināšanas līgums stājas spēkā nākamajā dienā pēc apdrošināšanas polisē norādītās apdrošināšanas prēmijas vai tās daļas (dalīto maksājumu gadījumā) samaksāšanas Apdrošinātāja kasē vai bankas kontā, bet ne agrāk kā apdrošināšanas līgumā noteiktajā līguma darbības sākuma termiņā. Ja apdrošināšanas prēmijas apmaksā, pamatojoties uz izrakstīto rēķinu, tiek veikta ar pārskaitījumu, prēmija jāsamaksā rēķinā norādītajā termiņā. Apdrošināšanas prēmija tiek uzskatīta par samaksātu dienā, kad nauda tiek ieskaitīta Apdrošinātāja kasē vai bankas kontā. Apdrošināšanas līgumā var paredzēt arī citu tā spēkā stāšanās kārtību.
  - 5.12.** Ja Apdrošinājuma ņēmējs nav samaksājis apdrošināšanas prēmiju vai tās pirmo daļu apdrošināšanas līgumā noteiktajos termiņos un apmērā, apdrošināšanas līgums nav stājies spēkā no tā noslēgšanas brīža. Atsevišķs paziņojums par to, ka apdrošināšanas līgums nav stājies spēkā, Apdrošinājuma ņēmējam un/vai Apdrošinātājam nosūtīts netiek.
  - 5.13.** Ja apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa ir samaksāta pēc apdrošināšanas polisē norādītā samaksas datuma, un ja līdz faktiskai samaksas dienai ir iestājies apdrošinātais risks, apdrošināšanas līgums nav spēkā no noslēgšanas brīža.
  - 5.14.** Apdrošināšanas prēmijas dalīto maksājumu gadījumā apdrošināšanas prēmija jāsamaksā ne vēlāk kā apdrošināšanas līgumā norādītajā termiņā. Gadījumā, ja Apdrošinājuma ņēmējs nesavlaicīgi vai arī nepilnā apmērā samaksā kārtējo apdrošināšanas prēmijas maksājuma summu, tad Apdrošinātājam ir tiesības izbeigt apdrošināšanas līgumu likumā „Par apdrošināšanas līgumu” noteiktajā kārtībā.
  - 5.15.** Pēc apdrošināšanas līguma noslēgšanas Apdrošinājuma ņēmējs nav tiesīgs vienpusēji, neinformējot Apdrošināto, pārtraukt apdrošināšanas līgumu, vai mainīt tā nosacījumus.
  - 5.16.** Apdrošināšanas līguma darbība attiecībā uz apdrošināšanas objektiem izbeidzas:
    - 5.16.1.** pēc apdrošināšanas līgumā norādītā termiņa izbeigšanās;
    - 5.16.2.** pēc pilnas apdrošinājuma summas izmaksas, kas norādīta apdrošināšanas līgumā;
    - 5.16.3.** citos likumā „Par apdrošināšanas līgumu” noteiktajos gadījumos.
  - 5.17.** Ja Apdrošinātājam nekustamajam īpašumam mainās īpašnieks, apdrošināšanas līgums ir spēkā par labu jaunajam īpašniekam vienu mēnesi pēc tam, kad ir noformēti visi īpašumu tiesību maiņas dokumenti. Šis nosacījums nav spēkā gadījumos, kad apdrošināšanas līguma termiņš izbeidzas ātrāk, nekā tiek noformēti īpašuma tiesību maiņas dokumenti, vai jaunais īpašnieks ir noslēdzis citu apdrošināšanas līgumu pirms minētā termiņa izbeigšanās.

- 5.18.** Ja apdrošinātajam kustamajam īpašumam mainās īpašnieks un nav spēkā cita vienošanās ar Apdrošinātāju, apdrošināšanas līgums izbeidzas brīdī, kad kustamais īpašums tiek nodots tā jaunajam īpašniekam.
- 5.19.** Apdrošinātājs un Apdrošinājumaņēmējs var izbeigt apdrošināšanas līgumu pirms termiņa, paziņojot par to otrai līgumslēdzējai pusei ne vēlāk kā 15 dienas pirms līguma izbeigšanas:
- 5.19.1** Ja apdrošināšanas līgums tiek izbeigts pēc Apdrošinājumaņēmēja iniciatīvas, Apdrošinātājs atmaksā Apdrošinājumaņēmējam iemaksāto apdrošināšanas prēmijas daļu, kura atbilst prēmijas daļai par pilniem mēnešiem, kas palikuši līdz apdrošināšanas līguma termiņa beigām, atskaitot no iemaksātās apdrošināšanas prēmijas pierādāmos ar apdrošināšanas līguma noslēgšanu saistītos Apdrošinātāja izdevumus, kuri nedrīkst pārsniegt 25 procentus no apdrošināšanas prēmijas.
- 5.19.2** Ja apdrošināšanas līgums tiek izbeigts pēc Apdrošinātāja iniciatīvas, un tas nav saistīts ar Apdrošinājumaņēmēja atteikumu izdarīt grozījumus apdrošināšanas līguma noteikumos, kuri ir saistīti ar apdrošinātā riska iestāšanās faktisko apstākļu izmaiņu, vai arī faktu par šo apstākļu slēpšanu, Apdrošinātājs neietur ar apdrošināšanas līguma noslēgšanu saistītos izdevumus.
- 5.19.3** Ja apdrošināšanas līguma darbības laikā ir veikta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa, un tā pārsniedz iemaksāto apdrošināšanas prēmiju, tad iemaksātās apdrošināšanas prēmijas atlikusī daļa netiek atmaksāta.
- 5.19.4** Ja apdrošināšanas līguma darbības laikā ir veikta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa un tā nepārsniedz iemaksāto apdrošināšanas prēmiju, tad, pārtraucot apdrošināšanas līguma darbību, Apdrošinājumaņēmējam tiek atgriezta neizmantotā apdrošināšanas prēmijas daļa, kas tiek aprēķināta kā starpība starp neizmantoto, bet iemaksāto apdrošināšanas prēmijas summu un izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību, Apdrošinātajam ieturot ar apdrošināšanas līguma noslēgšanu saistītos izdevumus, kas nedrīkst pārsniegt 25% no apdrošināšanas prēmijas.
- 5.19.5** Pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās Apdrošinātajam ir tiesības izbeigt apdrošināšanas līgumu pēc apdrošināšanas gadījuma izraisīto zaudējumu noteikšanas vai apdrošināšanas atlīdzības izmaksas.
- 5.20.** Ja apdrošināšanas līguma darbības laikā apdrošinātā riska iestāšanās iespējamība ir palielinājusies vai samazinājusies, līgumslēdzēji var vienoties par apdrošināšanas līguma noteikumu grozīšanu vai līguma pārslēgšanu, attiecīgi palielinot vai samazinot apdrošināšanas prēmiju. Ja līgumslēdzēji nevar vienoties, apdrošināšanas līgumu izbeidz likumā "Par apdrošināšanas līgumu" noteiktajā kārtībā.
- 5.21.** Ja noslēdzot apdrošināšanas līgumu vai pēc tā noslēgšanas Apdrošinājumaņēmējs ir sniedzis Apdrošinātajam nepatiesu informāciju vai slēpis informāciju par iespējamo risku, Apdrošinātājs ir tiesīgs izbeigt apdrošināšanas līguma darbību no līguma noslēgšanas brīža, pārtraukt apdrošināšanu jebkurā brīdī, kad kļūst zināms nepatiesas vai nepilnīgas informācijas sniegšanas fakts un atteikt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu par jebkuru pieteikto prasību.
- 5.22.** Apdrošināšanas līgums tiek uzskatīts par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža virsapdrošināšanas gadījumā saskaņā ar šo noteikumu 6.6.punktu attiecībā uz tiem apdrošināšanas līgumiem, kuri noslēgti ar nolūku maldināt Apdrošinātāju, ar Apdrošinājumaņēmēja ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ. Šajā gadījumā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju neatmaksā.
- 5.23.** Apdrošināšanas līguma darbība tiek izbeigta pirms termiņa vai līgums tiek atzīts par spēkā neesošu arī visos likumā „Par apdrošināšanas līgumu” paredzētajos gadījumos un kārtībā.
- 5.24.** Apdrošināšanas līguma darbības pārtraukšana neietekmē Apdrošinātāja tiesības pieprasīt no Apdrošinājumaņēmēja apdrošināšanas prēmiju par periodu, kad apdrošināšanas līgums bijis spēkā.
- 5.25.** Apdrošināšanas līguma parakstīšana un/vai apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas samaksa līgumā noteiktajos termiņos un apmērā, liecina/apstiprina, ka visa apdrošināšanas līgumā uzrādīta informācija ir pareiza un apdrošināšanas noteikumi Apdrošinājumaņēmējam ir saprotami.

6. APDROŠINĀJUMA SUMMA UN APDROŠINĀŠANAS OBJEKTA VĒRTĪBA

- 6.1.** Apdrošinājuma summa ir apdrošināšanas līgumā noteiktā maksimālā naudas summa, kuras robežās var izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību par apdrošināšanas līguma darbības laikā notikušajiem apdrošināšanas gadījumiem.
- 6.2.** Apdrošinājumaņēmējs uzņemas atbildību par apdrošinājuma summas atbilstību apdrošināšanas objekta vērtībai. Ja apdrošināšanas objekta vērtība apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīdī atšķiras no apdrošināšanas līgumā norādītās apdrošinājuma summas vairāk par 10%, Apdrošinātajam ir tiesības, nosakot izmaksājamās apdrošināšanas atlīdzības apmēru, piemērot noteikumus par zemapdrošināšanu vai virsapdrošināšanu.
- 6.3.** Apdrošinājumaņēmējs un Apdrošinātājs var vienoties par apdrošināšanas objekta - **nekustamā īpašuma** (ēkas, jaunbūves, dzīvokļa, stiklojuma) vērtības noteikšanas metodi:
- 6.3.1. Atjaunošanas vērtība** – nepieciešamie mazākie atjaunošanas izdevumi, lai veiktu apdrošināšanas objekta (ēkas vai telpu iekšējās apdares) atjaunošanu apdrošināšanas objekta vietā, ar tā iepriekšējām funkcijām un tādā stāvoklī, kvalitātē un apjomā, kādā tas bija pirms apdrošināšanas gadījuma. Atjaunošanas vērtība tiek pielietota, ja apdrošināšanas objekta nolietojums nepārsniedz 40%.
- 6.3.2. Faktiskā vērtība** – nepieciešamie mazākie atjaunošanas izdevumi, atņemot apdrošināšanas objekta fiziskā nolietojuma apmēru. Faktisko vērtību pielieto, ja apdrošināšanas objekta nolietojums pārsniedz 40% vai, ja Apdrošinājumaņēmējs vēlas apdrošināt objektu (ēkas, būves un telpu remontu izdevumus) faktiskajā vērtībā.

- 6.3.3. Tirgus (aizvietošanas) vērtība** – ir tāda paša veida un kvalitātes nekustamā īpašuma iegādei nepieciešami mazākie izdevumi.
- 6.4.** Apdrošinājumaņēmējs un Apdrošinātājs var vienoties par apdrošināšanas objekta – **kustamā īpašuma** vērtības noteikšanas metodi:
- 6.4.1. bilances vai uzskaites (atlikusi) vērtība** – apdrošināšanas objektu vērtība saskaņā ar Apdrošinājumaņēmēja vai Apdrošinātā grāmatvedības uzskaites datiem;
- 6.4.2. faktiskā vērtība** – mazākā summa, kas nepieciešama, lai atjaunotu tāda paša veida un kvalitātes kustamo īpašumu (ja tas ir atjaunojams), vai mazākā summa, lai iegādātos līdzvērtīgu pēc nolietojuma un vecuma tāda paša veida un kvalitātes īpašumu (ja tas nav atjaunojams). Faktiskā vērtība sekojošam kustamam īpašumam:
- iekārtām, mašīnām, inventāram – tiek noteikta ņemot vērā summu, kas nepieciešama, lai iegādātos lietu, atbilstošu (pēc nolietojuma un vecuma) apdrošināšanas objektam;
  - Apdrošinātā ražotiem krājumiem (kā gatavas, tā arī nepabeigtas produkcijas) – ražošanas izdevumi nepieciešami objekta atkārtotai ražošanai;
  - Apdrošinātā iepirkām precēm, tai skaitā izejvielām, pusfabrikātiem – tiek noteikta izejot no izdevumiem, nepieciešamiem apdrošināšanas objekta jaunai iegādei, bet ne vairāk par iegādes vērtību. Apdrošinot preču apgrozījumu Apdrošinātā pienākums veikt preču uzskaiti, lai jebkurā brīdī būtu iespēja dokumentāli pierādīt preču vērtību. Augstākminēto pienākumu neizpildes gadījumā, Apdrošinātājam ir tiesības atteikties izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību;
  - mājas mantai un mēbelēm, audio-, video un elektrotehnikai, sadzīves tehnikai – tiek noteikta izejot no summas, kas nepieciešama, lai iegādātos apdrošināšanas objektam līdzvērtīgu lietu, ņemot vērā tā nolietojumu un vecumu.
- 6.5. Zemapdrošināšana** ir gadījums, kad apdrošinājuma summa ir mazāka par apdrošināšanas objekta vērtību. Ja apdrošinājuma summa apdrošināšanā pret zaudējumiem un bojājumiem saskaņā ar vienu vai vairākiem apdrošināšanas līgumiem attiecībā uz vienu un to pašu apdrošināto risku ir mazāka par apdrošinātā objekta vērtību (zemapdrošināšana), apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību tādā proporcijā, kāda ir starp apdrošinājuma summu un šo vērtību, ja apdrošināšanas līgumā nav paredzēts citādi.
- 6.6. Virsapdrošināšana** ir gadījums, kad apdrošinājuma summa pārsniedz apdrošināšanas objekta vērtību. Ja apdrošinājuma summa apdrošināšanā pret zaudējumiem un bojājumiem saskaņā ar vienu vai vairākiem apdrošināšanas līgumiem attiecībā uz vienu un to pašu apdrošināto risku pārsniedz apdrošinātā objekta vērtību (virsapdrošināšana), pēc jebkuras līgumslēdzēja puses prasības tā samazināma apdrošināšanas līgumu noslēgšanas hronoloģiskā secībā, sākot no pēdējā apdrošināšanas līguma, līdz šī summa nepārsniedz apdrošinātā objekta vērtību.

7. APDROŠINĀŠANAS VIETA

- 7.1.** Apdrošināšanas līgums ir spēkā tikai apdrošināšanas objekta vietā, ja apdrošināšanas līgumā nav noteikts citādi.
- 7.2.** Apdrošināšanas līguma darbības laikā var mainīt apdrošināšanas objekta vietu, Apdrošinātājam un Apdrošinājumaņēmējam parakstot vienošanos par apdrošināšanas līguma grozīšanu.

8. APDROŠINĀJUMA ŅĒMĒJA UN APDROŠINĀTĀ PIENĀKUMI

- 8.1.** Apdrošinājumaņēmēja vai Apdrošinātā pienākumi ir:
- 8.1.1.** pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas, kā arī tā darbības laikā paziņot Apdrošinātājam precīzu un patiesu informāciju par visiem apstākļiem un to izmaiņām, kas var palielināt apdrošinātā riska iestāšanās iespējamību (attiecas arī uz tādām izmaiņām kā uzņēmējdarbības virziena maiņa, riska vai atbildības palielināšanās, izmaiņas apdrošinātā objekta izmantošanā, īpašuma nodošana trešajām personām, apdrošinātā īpašuma īpašnieka maiņa, izmaiņām apdrošinātā īpašuma drošības sistēmās, apdrošinātā īpašuma funkciju izmaiņām, t.sk. par ražošanas pārtraukšanu, uzsākšanu vai būtiskām izmaiņām ražošanā, par ražošanas iecirkņa maiņu, būves, telpu pārplānošanu vai par īpašuma bojājumu un tml.), kā arī informēt par citiem spēkā esošajiem apdrošināšanas līgumiem, kas attiecas uz to pašu apdrošināšanas objektu;
- 8.1.2.** informēt Apdrošināto un Tiesīgos lietotājus par noslēgto apdrošināšanas līgumu, no tā izrietošiem pienākumiem, apdrošināšanas līguma nosacījumu maiņu vai apdrošināšanas līguma darbības pārtraukšanu;
- 8.1.3.** samaksāt pilnu apdrošināšanas prēmiju apdrošināšanas līgumā noteiktā termiņā un kārtībā;
- 8.1.4.** nodrošināt apdrošināšanas objekta ekspluatāciju saskaņā ar spēkā esošiem Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem;
- 8.1.5.** iekārtas, kuras netiek regulāri izmantotas, atvienot no elektroapgādes sistēmas;
- 8.1.6.** ievērot un izpildīt visas prasības, kuras ir izvirzījis Apdrošinātājs, un papildus prasības, kuras Apdrošinātājs rakstiski izvirzīs par apdrošināšanas objektu, kā arī izpildīt citas apdrošināšanas līgumā, šajos noteikumos un likumā „Par apdrošināšanas līgumu” noteiktās prasības;
- 8.1.7.** nekavējoties veikt iespējamus apdrošināšanas objekta aizsardzības vai glābšanas pasākumus gadījumos, kad apdrošināšanas gadījums un zaudējumi ir iepriekš paredzami;

- 8.1.8.** uzturēt īpašumā esošo inženiertehnisko komunikāciju pareizu ekspluatāciju un funkcionalitāti, t.sk. ūdensapgādes, ugunsdzēsības un apkures sistēmām jābūt iztukšotām no šķidruma, ja apkures sezonas laikā telpas netiek apkurinātas;
- 8.1.9.** uzturēt darba kārtībā objektā uzstādītās ugunsdrošības un apsardzes signalizācijas sistēmas;
- 8.1.10.** nekavējoties veikt ārdurvju slēdzeņu maiņu, ja kāda no atslēgām ir pazaudēta vai nozagta;
- 8.1.11.** apdrošināšanas līgumā noteiktie pienākumi, izņemot 8.1.3. punktā noteikto pienākumu, ir saistoši Apdrošinājumaņēmējam, Apdrošinātajam, kā arī Tiesīgam lietotājam.
- 8.2.** Konstatējot iespējamā apdrošināšanas gadījuma iestāšanos, Apdrošinājumaņēmējam, Apdrošinātajam un Tiesīgam lietotājam:
- 8.2.1.** jāveic visi iespējamie pasākumi, lai samazinātu zaudējumus un novērstu tālākus apdrošinātā objekta bojājumus;
- 8.2.2.** ievērojot spēkā esošo likumdošanu, nekavējoties jāpaziņo par to attiecīgai kompetentai iestādei, kuras pienākumos ietilpst attiecīgā negadījuma izmeklēšana vai pārbaude (policija, ugunsdzēsības un glābšanas dienests, avārijas dienests u.c.);
- 8.2.3.** nekavējoties, tiklīdz tas iespējams, bet ne vēlāk kā 3 (trīs) darba dienu laikā jāiesniedz Apdrošinātajam rakstisks noteikta veida pieteikums. Rakstisku atlīdzības pieteikumu var iesniegt arī nosūtīt to pa faksu, e-pastu vai reģistrējot to Apdrošinātāja mājas lapā (www.polise24.lv). Ja objektīvu iemeslu dēļ nav iespējams personīgi iesniegt rakstisku atlīdzības pieteikumu, tad to veic Apdrošinājumaņēmēja vai Apdrošinātā ģimenes locekļi vai pilnvarotā persona. Noteiktā termiņa pārsniegšanas gadījumā Apdrošinājumaņēmējam vai Apdrošinātajam ir dokumentāli jāpierāda Apdrošinātajam, ka tas nevarēja to izdarīt noteiktajā laikā (atradās komandējumā, ceļojumā u.c. un tāpēc nevarēja ātrāk konstatēt apdrošināšanas gadījuma iestāšanos un paziņot par to Apdrošinātajam).
- 8.2.4.** iesniegt Apdrošinātāja pieprasītus dokumentus, kas raksturo un apliecina apdrošinātā riska iestāšanos un tā izraisītos zaudējumus.
- 8.2.5.** saglabāt bojāto īpašumu un tā atliekas tādā stāvoklī, kādā tas bija pēc negadījuma līdz laikam, kamēr to apskatīs Apdrošinātāja noteikts eksperts.
- 8.2.6.** ja Apdrošinātāja eksperts vai pilnvarotā persona neveic apskati 3 (trīs) darba dienu laikā pēc pieteikuma iesniegšanas, Apdrošinātajam, saņemot Apdrošinātāja rakstisku atļauju, ir tiesības uzsākt sakārtošanas un remonta darbus, pirms tam fiksējot apdrošināšanas gadījuma sekas ar fotoaparātu vai videokameras palīdzību;
- 8.2.7.** viena mēneša laikā no apdrošināšanas gadījuma iestāšanās dienas Apdrošinātajam iesniegt bojāto vai bojāgājušo apdrošināšanas objektu sarakstu, kurā norādīta apdrošināšanas objektu vērtība apdrošināšanas gadījuma dienā. Izdevumus par sarakstu sastādīšanu sedz Apdrošinātais;
- 8.2.8.** ja polises darbības laikā atkārtoti bojāts, t.sk. nozagts un tml., tas pats apdrošināšanas objekts vai tā daļa, tad Apdrošinājumaņēmējam vai Apdrošinātajam jāpierāda, ka uz bojājuma brīdi tas bija tādā pašā stāvoklī kā apdrošināšanas līguma noslēgšanas brīdī.
- 8.3.** Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās pierādīšanas pienākums gulstas uz Apdrošinājumaņēmēju un Apdrošināto.

9. APDROŠINĀTĀJA PIENĀKUMI

- 9.1.** Slēdzot apdrošināšanas līgumu:
- 9.1.1.** iepazīties ar Apdrošinājumaņēmēja pieteikumā uzrādītajiem datiem un, ja nepieciešams, izteikt papildus priekšlikumus;
- 9.1.2.** iepazīstināt Apdrošinājumaņēmēju ar apdrošināšanas noteikumiem, pamatojoties uz kuriem tiek noslēgts apdrošināšanas līgums.
- 9.2.** Saņemot pieteikumu par apdrošināšanas gadījumu:
- 9.2.1.** saņemto pieteikumu par apdrošināšanas gadījumu reģistrēt un pēc Apdrošinājumaņēmēja pieprasījuma dot rakstisku apstiprinājumu;
- 9.2.2.** iepazīstināt Apdrošinājumaņēmēju ar apdrošināšanas atlīdzības noteikšanas un izmaksāšanas kārtību;
- 9.2.3.** pārbaudīt, kā Apdrošinājumaņēmējs un Apdrošinātais ir ievērojis apdrošināšanas līguma nosacījumus;
- 9.2.4.** tiklīdz rodas iespēja, bet ne vēlāk kā 3 (trīs) darba dienu laikā sastādīt apdrošināšanas objekta apskates aktu. Akta sastādīšanā jāpiedalās Apdrošinātajam un nepieciešamības gadījumā attiecīgam ekspertam.
- 9.3.** Izpildīt savas saistības pret Apdrošināto, kuras ir noteiktas apdrošināšanas līgumā.

10. ZAUDĒJUMU UN APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBAS APRĒĶINĀŠANA

- 10.1.** Summāra apdrošināšanas atlīdzība par visiem apdrošināšanas gadījumiem nevar pārsniegt apdrošināšanas līgumā apdrošināšanas objekta noteikto apdrošinājuma summu.
- 10.2.** Zaudējumus un apdrošināšanas atlīdzības apmēru aprēķina Apdrošinātājs, pamatojoties uz tā sastādīto bojātā vai bojā gājušā apdrošināšanas objekta apskates aktu un šo noteikumu 8.2.3. un 8.2.4.punktos minētajiem dokumentiem.
- 10.3.** Apdrošinātā pienākums iesniegt kopā ar iesniegumu par apdrošināšanas gadījumu visus nepieciešamus dokumentus, kuri apliecina (apstiprina) apdrošināšanas gadījuma iemeslu un zaudējuma apmēru. Pieprasīto dokumentu

neiesniegšanas gadījumā, Apdrošinātājam ir tiesības atteikties izmaksāt to daļu atlīdzības par zaudējumiem, kuri nav apstiprināti dokumentāli.

- 10.4.** Par zaudējumu tiek uzskatīti īpašuma bojājumi un pilna bojāeja (iznīcināšana, tai skaitā zādzība).
  - 10.4.1.** Pilna bojāeja (iznīcināšana, tai skaitā zādzība) – apdrošināšanas objekta stāvoklis pēc apdrošināšanas gadījuma, kad apdrošināšanas objekts pilnībā ir zaudējis savas nozīmes īpašības un vērtību, un nevar būt izmantots paredzētiem mērķiem (nolūkam), vai objekta atjaunošana uzskatāma par ekonomiski nelietderīgu (t.i. objekta bojājumi pārsniedz 70% no apdrošināšanas objekta vērtības tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās), bet manta ir iznīcināta (nozagta).
  - 10.4.2.** Apdrošināšanas objekts tiek uzskatīts par daļēji bojātu, ja objekta bojājumi nepārsniedz 70% no apdrošināšanas objekta vērtības tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.
- 10.5.** Aprēķinot apdrošināšanas atlīdzības apmēru, Apdrošinātājs nosaka:
  - 10.5.1.** apdrošināšanas objekta vērtību;
  - 10.5.2.** vai nav zemapdrošināšanas vai virsapdrošināšanas gadījums;
  - 10.5.3.** mazākos apdrošināšanas objekta atjaunošanas vai iegādes izdevumus.
- 10.6.** Ja apdrošinātā nekustamā īpašuma vērtība apdrošināšanas gadījuma iestāšanās dienā atbilst tā atjaunošanas vai tirgus (aizvietošanas) vērtībai, tad Apdrošinātājam ir tiesības noteikt zaudējumus atbilstoši atjaunošanas izmaksu tāmēi vai tirgus (aizvietošanas) izmaksām. Noteicošā ir zemākā cena.
- 10.7.** Ja apdrošinātā nekustamā īpašuma vērtība apdrošināšanas gadījuma iestāšanās dienā atbilst tā faktiskajai vērtībai, tad no objekta atjaunošanas vērtības tiek atņemts objekta nolietojums.
- 10.8.** Telpu remonta izdevumus apdrošināšanas gadījuma rezultātā nosaka, sastādot remonta izmaksu aprēķinu par vienu kvadrātmetru un kas nevar pārsniegt viena kvadrātmetra vērtību, kura tiek noteikta sadalot apdrošināšanas objekta apdrošinājuma summu ar tā platību. Ja telpu iekšējās apdares nolietojums pārsniedz 40%, tad telpu iekšējās apdares darbi tiek atlīdzināti, atskaitot nolietojumu.
- 10.9.** Ja telpu iekšējās apdares nolietojums tieši pirms apdrošināšanas gadījuma pārsniedz 60%, tad tiek uzskatīts, ka remonts nav bijis veikts un netiek atlīdzināti iekšējās apdares zaudējumi vai bojājumi.
- 10.10.** Aprēķinot apdrošināšanas atlīdzību, jebkurā gadījumā tiek pielietots apdrošinātā objekta iznīcināto attiecīgo konstruktīvo elementu vērtības īpatsvars (procentuālā attiecība) pret attiecīgā objekta apdrošinājuma summu (konstruktīvo elementu īpatsvars tiek noteikts saskaņā ar Apdrošinātāja atlīdzības metodiku), ja apdrošināšanas līgumā nav noteikts citādi.
- 10.11.** Ēku un citu nekustamo īpašumu, bojājuma gadījumā zaudējumu un apdrošināšanas atlīdzību nosaka:
  - 10.11.1.** pielietojot apdrošinātā objekta iznīcināto attiecīgo konstruktīvo elementu vērtības īpatsvaru (procentuālo attiecību) pret objekta apdrošinājuma summu;
  - 10.11.2.** vai arī tādā daļā (procentos) no zaudējuma apjoma, kas noteikts saskaņā ar objekta atjaunošanas tāmi, kādu sastāda objekta apdrošinājuma summa pret tā atjaunošanas vērtību.
- 10.12.** Ja apdrošinājuma summa ir mazāka par apdrošinātā objekta vērtību (zemapdrošināšana), Apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību tādā proporcijā no zaudējuma, kādu sastāda apdrošinājuma summa no apdrošinātā objekta tirgus vērtības, ja apdrošināšanas līgumā nav paredzēts citādi.
- 10.13.** Aprēķinot apdrošināšanas atlīdzības summu pēc apdrošināšanas objektu bojājumiem, no to atjaunošanas izdevumiem tiek atņemta apdrošināšanas objekta nomainīto sastāvdaļu nolietojuma pakāpe apdrošināšanas gadījuma iestāšanās dienā.
- 10.14.** Apdrošināšanas atlīdzību par bojā gājušo mājas mantu aprēķina zaudējumu summas apmērā, nepārsniedzot apdrošināšanas pieteikumā un tam pievienotajam mantu sarakstam attiecīgam priekšmetam noteikto apdrošinājuma summu. Mājas mantai, kura apdrošināta grupās, no to atjaunošanas vērtības (jaunā stāvoklī) atskaitāma nolietošāns, kuru aprēķina ņemot vērā Apdrošinātāja noteikto metodiku un apdrošinātā objekta tapšanas (ražošanas, nodošanas ekspluatācijas) gadu.
- 10.15.** Ja kustamais īpašums tika apdrošināts atsevišķu priekšmetu grupās, tad apdrošināšanas atlīdzība ir ierobežota un nevar būt lielāka par paredzēto daļu no apdrošinājuma summas ar šādiem ierobežojumiem:
  - 10.15.1.** maksimālā summa, kas tiks atlīdzināta par elektroprecēm (televizori, audio un video aparatūra, datori, fotoaparāti u.tml.), ir ne lielāka kā 15% no kopējās kustamā īpašuma (mantas) apdrošinājuma summas;
  - 10.15.2.** maksimālā summa, kas tiks atlīdzināta par sadzīves tehniku (ledusskapji, veļas mašīnas, trauku mazgāšanas mašīnas, putekļusūcēji u.tml.), ir ne lielāka kā 20% no kopējās kustamā īpašuma (mantas) apdrošinājuma summas;
  - 10.15.3.** maksimālā summa, kas tiks atlīdzināta par apģērbiem, apaviem, veļu, ir ne lielāka kā 15% no kopējās kustamā īpašuma (mantas) apdrošinājuma summas;
  - 10.15.4.** maksimālā summa, kas tiks atlīdzināta par mēbelēm, t.sk. iebūvētās mēbeles un virtuves mēbeles, ir ne lielāka kā 25% no kopējās kustamā īpašuma (mantas) apdrošinājuma summas;
  - 10.15.5.** maksimālā summa, kas tiks atlīdzināta par apgaismes ierīcēm, paklājiem, aizkariem u.c. telpu iekārtojuma priekšmetiem, ir ne lielāka kā 10% no kopējās kustamā īpašuma (mantas) apdrošinājuma summas;
  - 10.15.6.** maksimālā summa, kas tiks atlīdzināta par citu mājas mantu ir ne lielāka kā 10% no kopējās kustamā īpašuma (mantas) apdrošinājuma summas.

- 10.16.** Apdrošināšanas atlīdzība attiecībā uz bojātām vai bojā gājušām izejvielām, materiāliem, nepabeigto gatavo produkciju, precēm u.c. tiek noteikta, vadoties no faktiskiem to ražošanas vai piegādes izcenojumiem, un objekta bojājuma pakāpes.
- 10.17.** Gadījumā, ja izejvielām, materiāliem, nepabeigta gatava produkcijai, precēm u.c. vērtība pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās ir samazinājusies tādēļ, ka tos nav iespējams realizēt, vai citu līdzīgu iemeslu dēļ, tas tiek ņemts vērā, nosakot apdrošināšanas atlīdzības apmēru.
- 10.18.** Apdrošināšanas atlīdzība attiecībā uz bojātām vai bojā gājušām iekārtām, mašīnām un inventāru tiek noteikta saskaņā ar grāmatvedības uzskaites dokumentiem, ja tas bija apdrošināts bilances vai uzskaites (atliku) vērtībā, vai tiek noteikta kā mazākie izdevumi, lai iegādātos vai atjaunotu tāda paša veida un kvalitātes (pēc nolietojuma un vecuma) kustamo īpašumu, ja tas bija apdrošināts faktiskajā vērtībā.
- 10.19.** Ja kustamā īpašuma apdrošinājuma summa ir vienāda ar objekta vērtību un bojāto īpašumu var atremontēt lietošanai paredzētajiem mērķiem, tad Apdrošinātājs atlīdzina remonta izmaksas. Apdrošināšanas atlīdzību var noteikt arī kā starpību starp mantas vērtību apdrošināšanas brīdī un tās vērtību pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās, ņemot vērā kvalitātes un vērtības samazināšanos apdrošināšanas gadījuma rezultātā un izdevumus, kas saistīti ar mantas glābšanu un nodrošināšanu lietošanas kārtībā.
- 10.20.** No bojā gājušo vai bojāto apdrošināšanas objektu apdrošināšanas atlīdzības summas tiek attiecīgi atskaitīta tālāki izmantošanai derīgo atlieku vērtība. Apdrošinājumaņēmējam vai Apdrošinātajam nav tiesību atteikties no īpašuma derīgām atliekām, kaut bojāto, kuras palika pēc apdrošināšanas gadījuma, ja Apdrošinātājs pieņem lēmumu tās nepārņemt.
- 10.21.** Ja apdrošinājuma summa ir mazāka par apdrošināšanas objekta vērtību vismaz par 15% (zemapdrošināšana), tad apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta tādā proporcijā, kāda ir starp apdrošinājuma summu un objekta vērtību, atskaitot pašrisku. Tāda pati proporcija ir spēkā, atlīdzinot izmaksas sakarā ar glābšanas darbiem un notikuma vietas savešanu kārtībā.
- 10.22.** Ja apdrošinājuma summa ir lielāka par apdrošināšanas objekta vērtību (virsapdrošināšana), tad apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta vienīgi par to apdrošinājuma summas daļu, kas atbilst reāliem zaudējumiem un nepārsniedz objekta vērtību, atskaitot pašrisku.
- 10.23.** Ja notikusi virsapdrošināšana un apdrošināšanas gadījums iestāties pirms apdrošinājuma summas samazināšanas, tad Apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību tādā apmērā, kādā tā būtu jāizmaksā, ja apdrošinājuma summa ir vienāda ar apdrošinātā objekta vērtību.
- 10.24.** Ja viens un tas pats objekts vienam un tam pašam riskam ir apdrošināts pie vairākiem Apdrošinātajiem un kopējā apdrošinājuma summa nepārsniedz šā objekta vērtību, tad katrs Apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību proporcionāli katrā līgumā noteiktajai apdrošinājuma summai.
- 10.25.** Ja apdrošinājuma summa saskaņā ar vienu vai vairākiem apdrošināšanas līgumiem, kas noslēgti ar vairākiem apdrošinātajiem, pārsniedz apdrošinātā objekta vērtību, apdrošināšanas līgumi, kas noslēgti ar Apdrošinājumaņēmēja ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ, nav spēkā no to noslēgšanas brīža. Šajos gadījumos iemaksāto apdrošināšanas prēmiju neatmaksā.
- 10.26.** Apdrošinātājs atlīdzina visus ar apdrošināšanas gadījumu saistītos, pieteiktos un pierādāmos Apdrošinātā izdevumus, kas radušies sakarā ar neatliekamiem bojājumu novēršanas un to samazināšanas pasākumiem, pat tajos gadījumos, ja šie pasākumi nav bijuši sekmīgi, kuri veikti pēc Apdrošinātāja iniciatīvas vai Apdrošinātāja pieprasījuma, kā arī par drupu novākšanas un attīrīšanas darbiem, taču ne vairāk kā 10% no nekustamā īpašuma apdrošinājuma summas, un kopējā apdrošināšanas atlīdzības summa nevar pārsniegt apdrošināšanas līgumā norādīto apdrošinājuma summu.
- 10.27.** Apdrošināšanas atlīdzība nevar pārsniegt apdrošināšanas līgumā noteikto apdrošinājuma summu, kas samazināta par iepriekš izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību.

11. APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBAS IZMAKSA

- 11.1.** Apdrošinātājs, pēc visu nepieciešamo dokumentu saņemšanas un apdrošināšanas atlīdzības aprēķināšanas, mēneša laikā pieņem lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai atteikumu to izmaksāt. Ja Apdrošinājumaņēmējs ir fiziska persona, Apdrošinātājs ne vēlāk kā viena mēneša laikā no dienas, kad saņemts iesniegums par apdrošināšanas atlīdzību, rakstveidā informē Apdrošinājumaņēmēju par papildus dokumentu iesniegšanu, kas nepieciešami, lai varētu pieņemt lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu. Apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.
- 11.2.** Pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas apdrošinājuma summa tiek samazināta veiktās izmaksas apmērā. Apdrošinājuma summa tiek uzskatīta par samazinātu no apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīža. Pēc apdrošinātā objekta atjaunošanas vai nomaiņas ar līdzvērtīgu Apdrošinājumaņēmējs var atjaunot iepriekšējo apdrošinājuma summu, noslēdzot papildus vienošanos uz laiku, kas palicis līdz apdrošināšanas līguma darbības beigām un iemaksājot papildus prēmiju.
- 11.3.** Apdrošinātajam ir tiesības atlikt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, ja:

- 11.3.1.** ir pamatotas aizdomas par Apdrošinātā tiesībām uz apdrošināšanas atlīdzības saņemšanu – līdz brīdim, kad tiek saņemti pretējo apstiprinoši dokumenti;
- 11.3.2.** pret Apdrošinājumaņēmēju, Apdrošināto, Tiesīgo lietotāju vai viņu nodarbināto personu ir uzsākts kriminālprocess saistībā ar apdrošināšanas gadījumu – līdz kompetentas iestādes nolēmuma stāšanās spēkā.
- 11.4.** Apdrošinātājam ir tiesības noteikt apdrošināšanas atlīdzības veidu. Apdrošināšanas atlīdzību var izmaksāt:
  - 11.4.1.** skaidrā naudā vai pārskaitot uz Apdrošinātā norādīto bankas norēķinu kontu;
  - 11.4.2.** pakalpojuma sniedzējam, samaksājot par pakalpojumiem, kas saistīti ar bojātā apdrošināšanas objekta vai tās daļu atjaunošanu.
  - 11.4.3.** bojāto vai bojā gājušo īpašumu aizstājot ar analogisku vai līdzvērtīgu.
- 11.5.** Apdrošinātājs var atteikties izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību vai to samazināt par 50 (piecdesmit) %, ja:
  - 11.5.1.** Apdrošinājumaņēmējs, Apdrošinātais vai Tiesīgais lietotājs nav izpildījis vai izpildījis daļēji kādu no apdrošināšanas līgumā noteiktajiem pienākumiem;
  - 11.5.2.** Apdrošinātais ar mērķi palielināt apdrošināšanas atlīdzību bojātā, iznīcinātā vai nozagtā īpašuma uzskaitījumā ir iekļāvis priekšmetus, kuri nav bojāti, iznīcināti vai nozagti, vai arī kā citādi maldinājis Apdrošinātāju;
  - 11.5.3.** Apdrošinātais nevar uzrādīt bojātos priekšmetus vai to atliekas, izņemot gadījumus, kad tie iznīcināti pilnībā;
  - 11.5.4.** ja apdrošinātā riska iestāšanās faktu un zaudējumu rašanās cēloņus likumā noteiktajā kārtībā neapstiprina kompetenta iestāde, kuras pienākumos ietilpst attiecīgā negadījuma fiksēšana, izmeklēšana un pārbaude (policija, ugunsdzēsības un glābšanas dienests u.c.);
  - 11.5.5.** Apdrošinājumaņēmējs un/vai Apdrošinātais vai Tiesīgais lietotājs izmantoja apdrošināšanas objektu tam neparedzētā veidā;
  - 11.5.6.** ja nav iespējams noteikt apdrošināšanas gadījuma faktu, iemeslus un apstākļus, kā arī zaudējuma apmēru;
  - 11.5.7.** ja attiecīgās Apdrošinātāja rakstiskas rekomendācijas netika izpildītas noteiktajā termiņā, tad iestājoties apdrošināšanas gadījumam, kas tieši saistīts ar noteikto rekomendāciju neizpildi.
- 11.6.** Apdrošinātā (fiziskās personas) nāves gadījumā apdrošināšanas izmaksa mantniekam tiek veikta ne ātrāk, kad Apdrošinātājam tiek iesniegts mantojuma tiesību apliecinājums.
- 11.7.** Ja apdrošināšanas līgumā ir paredzēta apdrošināšanas prēmijas apmaksāšana pa daļām, tad pirms tiek izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība, Apdrošinājumaņēmējam ir pienākums apmaksāt neapmaksāto apdrošināšanas prēmijas daļu pilnā apmērā, vai, ja Apdrošinātājs piekrīt, no izmaksājamās apdrošināšanas atlīdzības tiek atskaitīta vēl nesamaksātās apdrošināšanas prēmijas daļa.

12. REGRESA PRASĪBAS

- 12.1.** Pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas, Apdrošinātājam izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā pāriet prasījuma tiesības, kuras Apdrošinātājam ir pret personām, kuras atbildīgas par nodarīto zaudējumu. Apdrošinātājam jānodod Apdrošinātāja rīcībā visi dokumenti un jāveic nepieciešamās darbības, lai varētu tikt realizētas šādas prasījuma tiesības.
- 12.2.** Ja Apdrošinājumaņēmēja, Apdrošinātā vai Tiesīgā lietotāja vainas dēļ nav iespējama regresa prasība par labu Apdrošinātājam, Apdrošinātājs neizmaksā apdrošināšanas atlīdzību tādā apmērā, par kādu nav iespējama regresa prasība.
- 12.3.** Ja Apdrošinājumaņēmējs vai Apdrošinātais par apdrošinātajiem zaudējumiem jau saņēmis kompensāciju no trešajām personām, kas attiecas uz apdrošināšanas atlīdzību, tā tiek samazināta par saņemtas kompensācijas summu. Apdrošinājumaņēmējam vai Apdrošinātājam nekavējoties jāinformē Apdrošinātājs par kompensācijas saņemšanu.
- 12.4.** Ja apdrošinātais īpašums bijis nozagts vai nolaupts un par to izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība, bet pēc tam tas atgūts, Atlīdzības saņēmējam divu mēnešu laikā Apdrošinātājam jāatmaksā par to saņemta apdrošināšanas atlīdzība, atskaitot no tās ar zādību vai laupīšanu saistītos mantas remonta izdevumus.

13. PĀRĒJIE NOSACĪJUMI

- 13.1.** Apdrošinājumaņēmējs un Apdrošinātājs var savstarpēji vienoties par specifiskiem apdrošināšanas līguma izpildes nosacījumiem.
- 13.2.** Apdrošinājumaņēmējs un Apdrošinātājs garantē savstarpējo attiecību un finanšu norēķinu slepenību.
- 13.3.** Visi paziņojumi, lūgumi un paskaidrojumi otrai līgumslēdzēju pusei iesniedzami rakstiski.
- 13.4.** Visi strīdi saistībā ar apdrošināšanas līgumu, kas rodas starp Apdrošinātāju un Apdrošināto tiek risināti sarunu ceļā. Ja savstarpēja vienošanās netiek panākta, to risina Latvijas Republikas normatīvajos aktos paredzētā kārtībā.